

حیزبی کۆمۆنیستی کریکاری كوردستان یا به راستدا بردنی کۆمۆنیزمی کریکاری !!؟

بهشی سنی یهه و کۆتایی

سهردار عهبدوڵا حههه

سهبارت به پیک هاتنی حیزبی کۆمۆنیستی کریکاری كوردستان له دوو بهشی پینشوودا زیاتر ئاماژهم به سهرنج و رهخنه له بریارنامهکهی مهکتبهی سیاسی حیزبی کۆمۆنیستی کریکاری عیراق کرد . لهه بهشهدا دهچمه سهه وهلام دانهوه بهو دوو پرسیارهی تر که له بهشی یهکهمدادا کردوومه ئایا ئەم حیزبه تازیه حیکمهتییست دهبی؟ یا ئایا رابهری حککع دهتوانن ئەم حیزبه پیک بهینن؟ لهه بهشهدا دهچمه سهه ئەو قسانهی رابهراهی ئەو حیزبه کردووینه لهه بارهوه به تایبعت لهه ماوانهی دوایدا.

لهلای ههه کهسی که به کۆمۆنیزمی مارکس و مهنصور حیکمهت ئاشنا بی پیک هاتنی حیزبی کۆمۆنیستی کریکاری له ههه چاوچیوهکی جۆگرافید اوهک وهسیلهیهکی پیویست بۆ بهریاکردنی شۆرشى سۆشیاالیستی و بهدهیئانی دونیایهکی باشتر وه وهلام دهرهوه بی به ههه ومهرجیکی سیاسی و کۆمهلایهتی و ئابوری دیاری کراو که له ژیر یهک دهستور و یاسای سههرایهدا بیئ ، رهه ناکریتتهوه . بهلام ئایا كوردستانی عیراق لهه کاتهدا ئەم زهمینهی ههیه ؟ سهبارت به بهوهی که ئەم حیزبه له لایهه مهنسور حیکمهتهوه قسهی له سهه کرداوهری ریبوار احمد له بلاو کراوهی ئۆکتۆبهری ژماره 162 دهلی : مهنسوری حیکمهت وهکو رابهری سیاسی و موفکیری هاوچهرخى ئەم بزوتنهوهیه ههمیشه سهرنجی ههردوو حیزبی بۆ ئەمه راکیشاوهر و دواجاریش ئەمهی له پلینۆمی 14 ی حیزبی کۆمۆنیستی کریکاری ئیراندا به رۆشنى باس کردوه بۆیه بهه بروای من لایهنیکی گرنگ له جیاوازی حیزبی کۆمۆنیستی کریکاری كوردستان له گهه ئهحزابی پینشووه وهیه که ههه له سهههتاوه بتوانی مهحکم له سهه خهتیک که مهنسور حیکمهت رهسمی کردوه ، له ههموو روویهکی سیاسی و فیکری و پراکتیک وسونهتکانی کارهوه ، بگیرسینتهوه فاصلهیهکی گهوره له گهه نهريت و سوونهته دهست و پیگیرهکانی چهی سوونهتی بگریئ(تاکیدهکان هی منه)

ریبوار احمد ئەوه یهکهم جار به ئاشکرا و به نوسین ئەوه را دهگهیهنن که منصور حیکمهت باسی پیکهاتنی حیزبی کردوه بۆ كوردستان ، که دهبوو زووتر ئەمهی رابگهیاندایه ، پیم وایه رابگهیانندی ئەمه له ئیستادا بۆ ههسم کردنی ئەو خیلافاتهیه که له ناو ریزهکانی حیزبهکهی خۆیدا ههیه له سهه دامهزاندنی حیزبی كوردستانی . ئەوهیشی رهبتی بهه مهقولهیهوه ههیه ئەوهیه که کۆمۆنیستهکان ههمیشه و ههه رۆژه وهه یهک بهه ناکانهوه و سیاست داناریژن ، ههروهه چۆن زۆر مهسهله ههبووه مارکس یا لینین له کاتی خۆیدا چهندین پلان و پرۆژهی سیاسی و لیکنانهوهیان بۆی ههبووه که ئیتر بۆ ئەمرۆ دهست نادهن وه خودی منصور حیکمهتیش دهستی پیوه نهگرتوون تهنانهت رهتی کردونهتهوه ، بۆ خودی هاوری ریبوار و بۆ ههه مارکسیستی ئەوه روونه که بناغهی مارکسیزم له سهه نیسی بوون پیاده ئەکرئ . واته وهلام دانهوه به ههلوهرجه جیاوازهکان له رووی کات و شوین وباری کۆمهلایهتی و سیاسی و ئابوریهوه . مهنسوری حیکمهت له سهه ئەم بناغهیه وهلامی داوهتهوه به ههلوهرجهکان و قسهی کردوه له سهه مهسهله جیاچیاکان ، کاتی باس له مهسهلهی حیزبی کۆمۆنیستی کریکاری كوردستان دهکات ، كوردستان له ههلوهرجیکی تهواو جیاوازا بووه به بهراورد به ئیستا ئەو کاته كوردستان ئوردوگایهک بوو له ژیر خهتی نۆفلایزۆندا بوو که خهلهکهکی لهسهه خیر و سههدهقهی ریکخراوه مرۆیهکان دهژیا و ، ههچ دهسهلات و حکومهت و یاسایهک نهبوو ، شههی ناوخۆی یهکیتی و پارتی و بزوتنهوهی ئیسلامی وحیزبهکانی تر ههبوو ، شههی حکومهتی فاشیستی بههس و ههرهشهی داگیر کردنهوهی كوردستان ئاوارهیی و داسهپاندنهوهی فهزای کوشت و بپو ترس و سههوکوت و مالویرانی چهند باره به سهه خهلهکهکیدا ههبوو . ئەمه وهسیلهیهک دهخوازئ که جیاوازه له وهسیلهی ئەمرۆ چونکه ئەم ههه ومهرجه نهماوه و گۆراوه که به بروای من ههه ئەوکاتهش هیشتا پیداوایستی حیزبیکی تری کۆمۆنیستی کریکاری له ئارادا نه بوو دهنه مهنسورحیکمهت ههه ئەوکاته لی

نەدەگەرا تا ئەو حیزبە پىك بەھاتايە بەلام بە كەردەو نەچو سەر ئەم تەرەحە چونكە ھەر ئەوكاتەش دىنيا نەبوو لەوھى زەمىنەى ئەو حیزبە ھەبى . ئەگەر چى ئەو كاتە فاكەتەكان زۆرتەر بوون بۆ پىكھاتنى ئەو حیزبە ئىستا گەلىك كەمترە . جگە لەمە ئىمە كۆمۇنىستەكان ئەوھمان لە بىرە كە مەنسور حىكەمەت خۆى لە پىش دامەزاندنى حیزبى كۆمۇنىستى ئىرانەوە باسى ئەو دەكا كە حیزبى كۆمۇنىست لە بەرانبەر يەك جۆر قانون و ياساى سەرمایەداریدا كە لە چوارچىوئەىكى جوگرافیدا بە شىوئەى دەولەت بە رىئو دەچى ، دەبى دا بەمەزرى كوا ئىستا لە كوردستاندا دەولەتتىكى قەومى لە ئەوعى غەربى يا شەرقى بە دەستور و ياساى سەربەخۆى خۆیەو ھەيە تا حیزبىكى ئۆپوزسىۆنى كۆمۇنىستى بتوانى خەلكەكەى ئامادە بكا بۆ شۆرشى كۆمەلايەتى و دامەزاندنى سۆشیاالىزم لەو چوارچىوئە جوگرافىيەدا . دەسەلاتىكى بە قەولى (سەرانى يەكىتى و پارتى) فیدرالى ھەيە لە چوار چىوئەى عىراقدا كە ياساكان و دەستور ھىچ جىاوازيان نىە لە گەل حكومەتى بەغدا . لە كویدا يەك ياسا و دەستور بەرىو دەچى يەك دەولەت ھەيە دەبى ئەلتەرناتىقى خۆت لە بەرانبەر ئەودا مەترەح بەكى كوردسستنا بەشیکە تا ئىستا جىا نەكراوتەو لە عىراق ئە مە واقعىەتە بۆیە ناكرى حیزبى جىاى بۆ پىك بى .

لە بەشى يەكەمى باسەكەمدا ئەووم ووت كە ھىچ كات ئەوئەندەى ئىستا خەلكى كوردستان و دانىشتوانى عىراق تىكەل بە يەك نەبوون ئەوئەتا كاتى تىمى فووتبالى عىراقى كاسى يەكەمى ئاسيا بە دەست دەھىنى ، لە شارەكانى كوردستان ھەروەك شارەكانى تری عىراق شادى و خۆشى نىشان دەدەن تەنانەت ئالای عىراقىش بەرز دەكەنەو ئەمە ئەو ناگەيەنى خەلكەكە ھەمووى خۆى بە دانىشتوانى عىراق حساب دەكاو لە يەك نزیكن؟ بى گومان وایە كەواتە خەلكى كوردستان گىرۆدەى ئەو دەسەلاتەن كە ئالای عىراقى داوئە دەستیان دەبى خەلكى كوردستان و ناوئەراست باشورى عىراق پىكەو پىك بخرىن لە بەرانبەر ئەم دەسەلاتە مەركەزىدا كە دەسەلاتەكەى يەكىتى و پارتىش بەشیکن لەو . كۆمۇنىستەكان تا بۆيان بكرى لە سەر يەك پارچەى خەلكى كرىكار و زەھمكتىش كار دەكەن نەك لە يەك دابرايانى (یەك لە كادىرەكانى حكك بە ناوى عامر سابىر ئەم قەسى منى تەحرىف كەردووە و بەو تۆمەتبارى دەكا كە ئەمە دىفاع كەردنە لە يەكپارچەى خاكى عىراق و و بە چەپى حاشىيەى ناومان دەبا) لە كاتىكا چىنى كرىكار يەكپارچەيان پىوئىستە تۆ وەك مەىلى كۆمۇنىستى كرىكارى دەبى يەكپارچەى كرىكارانت بۆ گرىنگ بى دەبى ئەم چىنە يەكگرتوو تر بى . ئەو نایەتەو لە گەل سوونەتى كۆمۇنىزمى كرىكارى كە دابرىنى كرىكاران لە يەكتر يەككە لە ئەولەوئەتەكانى كارت بى . تەنھا لە مەسەلەى برىار دانى چارەنوسدا نەبى خەلك ئازادە چۆن برىار دەدابە جىا دەیەوى بڑى دەولەتى خۆى ھەبى حیزبىش دەبىتە پالىشتى داواكەى خەلك يا تەنانەت حیزب دەتوانى بلى سەربەخویى باشە لە رىفراندۆمدا دەنگى پى دەن . بەلام لە پىكھاتنى حیزبى كرىكاریدا ئەو دەگورج كاتى حیزبى كرىكارى جىا پوئىستە كە دانىشتوانەكان لە يەك جىا بوئەو لە بارى دەولەت و ياساوە بە جىا بڑىن . ئەحزابى كۆمۇنىستى بۆ ئەو پىك نایەن كە جىا بوونەوئەى خەلكىك لە خەلكانى تر ھەدەفى سەردەكان بى حیزب وەسپەلەى خەباتى چىنەكانە ھەلوەساندوئەى كارى كرى گرتەو مالكىەتى تاپبەتى و دەسەلاتى سەرمایە وە بۆ بۆ گۆرىنى دونیا ، كۆمۇنىستەكان ئەگەر بۆيان بكرایە يەك حیزبىان بۆ ھەموو چىنى كرىكارى جىهان پىك دەھىنا تا ئامانجى (كرىكارانى جىهان يەكگرن) بە دى بىئىن و شۆرشى سۆشیاالىستیان لە سەرتاسەى جىهاندا بەرپا دەكرد بەلام بە داخەو كە ئىستا ئەمە ناكرى ئەمەش ئەو ناگەيەنى تا دى حیزب بچوكتەر بكنەو بە ناوى حیزبى فلان ھەرىم و ناوچە شار و قەوم و..... ھتد لە كاتىكا ھەل مەرجى سىاسى و كۆمەلايەتى و ئابورى يەك بى يا لە يەك نزیك بى دەبى حیزبىش يەك بى . ئەگەر ئەم ھەل و مەرجە لە كوردستان لە گەل عىراقدا بە تەواوى وەك يەك نىە بەلام زۆر نزیك لە يەكتر بۆیە يەك حیزبى كۆمۇنىستى دەخوازى چونكە يەك دەولەت و يەك ياسا و يەك دەستور ھەيە لەو چوار چىوئەى عىراقدا بە كوردستانىشەو .

رېبىوار احمد باس لەو دەكا كە ئەو حیزبە مەحكەم لە سەر خەتى مەنصور حىكەمەت بى . ئەو حیزبە ناتوانى وابى ، ئەگەر تەنھا لە گۆشەيەكدا باسى نمونەيەك بكەين ، مەنصور حىكەمەت لە ھىچ جىگایەكدا حیزبى كۆمۇنىستى كرىكارى بەو پىناسە نەكردووە كە حیزبى ھەموو چەپ و كۆمۇنىستەكان بى بە بىرو راو مەیلە جىاوازەكانىانەو ھەروەك رېبىوار ئەحمەد و عبدوللا مەحمود باسى دەكەن ئەمە پىناسەى كورشى مودەرسىبە نەك مەنسور حىكەمەت بۆ حیزبى كۆمۇنىستى

کریکاری ، حیزبی مەنصور حیکمەت حیزبی یەک گرایشه ئەویش گرایشی کۆمۆنیزمی کریکاریه.

ئەم حیزبە قەرارە پیک بی ئاسۆی رۆشنی نیە هەریەک لە پیکهێنەرەکانی قسەى جیاواز دژ بە یەک دەکەن رێبوار دەلى : ئەو پڕۆژەى حیزبى کۆمۆنیستی کریکاری عێراق بوو.. عەبدوللا مەحمود ئەلى نە خێر پڕۆژەى هیچ حیزب و لایەنەكى تر نەبوو. ئاسۆ کەمال لە چاو پیکهوتنیکیدا پیم وابی لە گەل نوسینهگەى سلیمانى رۆژنامەى "میدیا"دا ئەلى : "کەرکوک کوردستانیە". "کەرکوک تەعریب کراو" ئەى "کەرکوک شارێكى ئینسانیە" کە جاران دەتانووت چى لى هات ؟ ئەمە نزیک بوونەو نیە لە ناسیۆنالیزمی کوردیان وەرچەخان نیە بەلای راست و ناسیۆنالیزمدا ؟ هەردوکیان راستە ، دیارە ئاسۆ کەمالیش میژووی کوردی خویندەوتەووە بۆی دەرکەوتووە کە کەرکوک شارێكى کوردستانیە کەچی پێشتر کەرکوک لە لای ئەوان شارێكى ئینسانی بوو وە کەمپینیان بۆ ئەووە دەکرد ، دیارە ئیتر حیزبى تازەى ئاسۆ کەمال هاوشانى حیزبە ناسیۆنالییستەکانى ترى کوردستان لە یەک کاروانى خەباتدا دەبن تا کەرکوک وەر بگرنەووە بیخەنەووە سەر کوردستان (ئەوێهە حیزبى سەر بە خەتى مەنصور حیکمەت کە رێبوار باسى لێووە دەکات!!) ئەگەر لە سەر ئەم پێوانە یە بین کە کەرکوک پێشتر شارێكى کوردسانی بوو ئەبى ئیستا بگەریتەووە بۆ خەلکەکەى خۆى دەبى ئەورپى و ئاسیایەکان شارەکانى ئەمریکا و کەنەدا و ئۆسترلیا بە جى بهێلن بۆ دانیشتوانە ئەسلیەکانیان کە بە هیندیە سورەکان ناسراون چونکە بە پى ی میژوو ئەم وولاتانە مولکی ئەوروپییەکان نیە هیندیە سورەکانیش دەلین ولاتەکیان داگیر کراو هەرودک ئیسلامى سیاسى و ناسیۆنالیزمی عەرەب ئەلین : قودس مولکی ئیسلام و عەرەبە و مولکی جولەکە نیە بە پى سەرچاوەکانى میژوو وە دەبى بخریتەووە سەر فەلەستین . ئەگەر لە روانگەى مافی مەدەنیشەووە چاو بکری لە شارەکانى دۇنيا ئەوا شارەکان مولکی هیچ قەوم و قەبیلە تایفەیهک نین مولکی دانیشتوانەکەیهتى هەرکەس ئازادە لە کوخ دەزى و کۆچ دەکا و دەمینیتەووەخەلک دەتوانى هەرماوێهەک لە شارێک بژى ئەم مافە لە کۆمەلگای مەدەنیدا بە دەست هاتووە دەبى ئەم مافە لە کۆمەلگای عێراق و کوردستانیش داسەپى کە پیم وایە خەلک لەم بارەووە زۆر موشکیلهى نیە لە کەرکوکیشدا خەلکی کەرکوک هەیه ئیستا پى خۆشه لە سلیمانى بژى یا لە بەغدا یا لە کەرکوک بژى ئەمە مافی خۆیهتى دەبى یاسا ریگای بدا. ئەووە موشکیلهى ناسیۆنالیزمە بۆ بە دەستپێنانى دەسەلاتى زیاتر و دزینی رەنج سەرودەتى خەلکی زیاتر کە دەلین هەر دەبى کەرکوک بدزیتەووە بە ئەوان . هەلگیرساندنى شەرى قەومى و تایی و خەلتانى خوین کردنى ئەم شارە کە چەند وەختە ناسیۆنالییستەکان لەم کۆمەلگایەدا خەریکی خۆشکردن و ئەنجام دانى ئەم شەرەن هەر لەو پێناوهدایە . منیش ئەووەم قبولە کەرکوک بەشیکى تەعریب کراو نەک وەک ئاسۆ کەمال ئەلى :کەرکوک تەعریب کراو لە لایەن رژیمی قەومى فاشیستی بەعسەووە هەرودک ئاسۆ کەمال لە هەمان جیگادا ئیشارەى پى دەدا . ئەگەرئەووە رەفتاریکی رەگەز پەرستانەى سەدام و بەعسیەکان بوو ئایا لە بەرانبەردابە کورد کردنەووە واتە دەرکردنى عەرەبەکان و دانانى کوردەکان لە جێیان ئینسانیە ؟ نەخێر هەردوکیان وەک یەک نا ئینسانین دەرکری بۆ چارەسەرى ئەم کیشەیه مافی هاولاتى بوون بۆ هەموو کەسیک بناسری کى پى خۆشه لەو شارە بژى با بژى ، کى مافی خوراووە بە هۆى سیاسەتى تەعریبەووە ئەو مافەى لە لایەن دەولەتەووە بۆ بگەریتەووە هەر ريفراندۆمیش دەتوانى بریارى ئەووە بدا کە کەرکوک سەر بە دەولەتى عێراق بى یا سەر بە دەولەتى ئاییندەى سەرەبەخۆى کوردستان بى . سەیر ئەووە نیە ناسیۆنالییستى تۆرک بلى ئەم شارە مولکی تۆرکە ، یا ناسیۆنالییستى عەرەب بلى نە خێر مولکی عەرەبە یا ناسیۆنالییستى کورد بلى کەرکوک شارى کوردانە ، سەیر ئەووەیه کۆمۆنیستى حیکمەتست هەمان قسە بکات سەیر ئەووەیه حیزبى سەر بەخەتى مەنصور حیکمەت بە قەولى ریبوار هەمان قسەى ناسیۆنالییستى کورد بکاتەووە

بەکورتى هەر لە سەرەتاووە ئەو حیزبە بەر لەووە بپشکوی دەرگیری بوحران بوووەتەووە ، بەلگەشم ئەووەیه کە زۆربەى کادیران و ئەندامانى ئەو حیزبە موخالیفن پى ی ، ئەمە لە لایەک لە لایەکی ترەووە لەمانگی چوارەووە بریاریان داووە بۆ ماووە دوو مانگ ئەو حیزبە پیک بهینن بەلام و تا ئیستا هیشتا ئاسەوارى نیە . وە بە لگەیهكى تر ئەووەیه فاکتەکان ئەووەندە بە هیزنین بۆ پیک هینانى ئەو حیزبە هەلومەرجىکی زۆر جیاواز نیە لە کوردستان کە حیزبى کۆمۆنیستی کریکاری بۆ دروست بکری وە ئەو حیزبە بە ئاسانى پیک ناهینری .وہ رابەرانى حککع خۆیان لە سیاسەتى کۆمۆنیستی کریکاری لایان داووە و دابنن هەلو مەرج و زەمینەش لە بار بى و پیداووستى حیزبى کۆمۆنیستی کریکاریش لە

كوردستاندا ھەيە بەلام بەو تىروانين بۆچونانەى رابەرانى حيزبى كۆمۇنىستى كرىكارى عىراق دەرى دەبرن يا بەو
سىياسەتەى ئەوان پىادەى دەكەن ئەو حيزبە حيزبى سەر بە خەت و سونەت و پراكتىكى مەنسور حىكمەت نابى بەلكو
حيزبىكى ھاوخەتى سىياسەتە راسترەويەكانى حيزبەكەى پىيوار و كورشى مودەرىسىيە ئەو حيزبەش ئەگەر پىك بى حيزبى
كۆمۇنىستى كرىكارى نابى .

2007/8/3

تەواو_

—